

คู่มือการสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาหลายปีการศึกษาจนถึงปัจจุบันพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในกลุ่มสาระหลัก ทุกช่วงชั้นยังคงอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก ซึ่งทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของประเทศ มีความกังวลกับคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นระดับชั้นที่ต้องมีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล เพื่อให้สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ได้อย่างมีความสุข และไม่ถูกชักจูงไปในทางที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และ สังคมรอบข้าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ แนวทางทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน โดยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เน้นความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ดังนั้นการจะให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้เรียนทราบถึงระดับความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา ดำเนินการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 10 ของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

ตรวจสอบทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เป็น ข้อมูลส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินงาน การประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 10 โดยมอบสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากทุกโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยละ 10 ในการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ถ้าโรงเรียนใดมีนักเรียนไม่ถึง 10 คน กลุ่มตัวอย่าง ให้ใช้ 1 คน สำหรับในกรณีที่คำนวณกลุ่มตัวอย่างมีเศษทศนิยม เช่น นักเรียนโรงเรียนหนึ่งมี 25 คน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 คือ 2.5 ให้ปัดทศนิยมเป็น 3 คน

3. สาระ / เครื่องมือการประเมิน

การประเมินจะเป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ (Multiple choices) และแบบทดสอบอัตนัยเขียนตอบ มีรายละเอียด ดังนี้

ทักษะ	องค์ประกอบ	จำนวนข้อ	
		เลือกตอบ	เขียนตอบ
การอ่าน	การแปลความ	4	-
	การตีความ	4	-
	การขยายความ	4	-
การคิดวิเคราะห์	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ เพื่อระบุความเหมือนหรือความแตกต่าง	4	-
	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และกฎเกณฑ์ของรูปภาพที่กำหนดให้	4	-
	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามรูปแบบการคิดนิรนัยและอุปนัย	4	-
	การคิดแก้ปัญหา	3	-
	การคิดสร้างสรรค์	-	2
การเขียน	การเขียนเชิงวิเคราะห์	4	1
	การเขียนเชิงแก้ปัญหา	-	2
	การเขียนเชิงสร้างสรรค์	-	2
รวม		31	7

หมายเหตุ คะแนนเต็ม เลือกตอบ 31 คะแนน เขียนตอบ 24 คะแนน รวม 55 คะแนน

เวลาสอบ 90 นาที

4. ตารางสอบ

กำหนดสอบนักเรียน ชั้น ม.3 พร้อมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษา วันที่ 7 กันยายน 2554 ตามตารางสอบดังนี้

วันสอบ	ภาคเช้า (9.00 – 10.30 น.)	ภาคบ่าย (13.00 – 16.00 น.)
7 กันยายน 2554	สอบการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	ตรวจกระดาษคำตอบอัตนัยเขียนตอบ

5. วิธีดำเนินงาน

การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวิธีการประเมิน ดังนี้

1. จัดเตรียมแผนการประเมิน ฯ ของเขตพื้นที่การศึกษา สํารวจข้อมูลนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมาย จำนวนกลุ่มตัวอย่างส่งให้สำนักทดสอบทางการศึกษา

2. ส่วนกลางจะดำเนินการส่งต้นฉบับข้อสอบพร้อมเกณฑ์การให้คะแนนข้อสอบอัตโนมัติเขียนตอบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทางระบบ EPCC ระหว่างวันที่ 1 – 5 สิงหาคม 2554 และส่งกระดาษคำตอบ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เขตแจ้ง ทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ระหว่างวันที่ 15 – 19 สิงหาคม 2554 ทั้งนี้ให้มีการประชุมชี้แจงการตรวจให้คะแนนข้อสอบชนิดอัตโนมัติเขียนตอบตามเกณฑ์ให้กับกรรมการที่แต่งตั้ง(อาจเป็นกรรมการกำกับห้องสอบ) ล่วงหน้าก่อนสอบ

3. ในการจัดพิมพ์แบบทดสอบให้เขตพื้นที่การศึกษาจัดพิมพ์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ และบรรจุแบบทดสอบและกระดาษคำตอบลงซองตามห้องสอบ ปิดผนึกให้เรียบร้อยนำไปเก็บไว้ในลักษณะเอกสารลับทางราชการ

4. การแต่งตั้งสนามสอบและศูนย์ต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานประเมิน ดังนี้

4.1 แต่งตั้งโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบเป็นสนามสอบ หรือในกรณีโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย อาจสอบร่วมกันโดยแต่งตั้งโรงเรียนในกลุ่มเป็นสนามสอบแห่งเดียว

4.2 แต่งตั้งศูนย์ประสานการสอบ สำหรับ รับ – ส่ง แบบทดสอบและเอกสารประกอบการสอบ ระหว่างเขตพื้นที่ศึกษากับสนามสอบ

5. แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบงานการจัดสอบ ได้แก่

5.1 กรรมการศูนย์ประสานการสอบระหว่าง สพท. กับสนามสอบในการรับ - ส่ง แบบทดสอบ และเอกสารประกอบการสอบ (ผู้รับผิดชอบในการรับ – ส่ง ควรเป็นข้าราชการระดับ 7 ขึ้นไป)

5.2 กรรมการสนามสอบ โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานสนามสอบ

5.3 กรรมการกำกับห้องสอบ ห้องสอบละ 2 คน

5.3 กรรมการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบอัตโนมัติเขียนตอบ (อาจให้กรรมการกำกับห้องสอบเป็นผู้ตรวจให้คะแนน หลังนักเรียนสอบเสร็จเรียบร้อย)

5.4 กรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดสอบของโรงเรียน/สนามสอบ

6. หลังสอบเสร็จให้กรรมการตรวจให้คะแนนดำเนินการตรวจคำตอบข้อสอบอัตโนมัติเขียนตอบให้เรียบร้อย โดยอาจแต่งตั้งกรรมการกำกับห้องสอบแต่ละห้องสอบ หรือกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจให้คะแนนในช่วงบ่ายวันสอบ ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้นี้ ให้พิจารณาคำตอบของนักเรียน จากประเด็นข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งแนวคำตอบจะมีลักษณะแสดงความคิดเห็น อาจเป็นแนวคิด เหตุผลหรือวิธีการแก้ปัญหา วิธีการคิดของแต่ละบุคคลที่อาจแตกต่างกัน แล้วจึงพิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

6.1 การคิดสร้างสรรค์ ข้อ 32 และ 33 (ข้อละ 6 คะแนน)

ประเด็น	คะแนน	คำอธิบาย
คิดคล่อง	0	ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงประเด็น
	1	เขียนตอบมา 1-2 คำตอบ
	2	เขียนตอบมากกว่า 2 คำตอบ
คิดยืดหยุ่น	0	ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงประเด็น
	1	คำตอบมีประเภทเดียว
	2	คำตอบมีหลายประเภท
คิดแปลกใหม่	0	ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงประเด็น
	1	คำตอบไม่แปลกใหม่ ธรรมดา
	2	คำตอบมีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำคนอื่น

6.2 การเขียนเชิงวิเคราะห์ ข้อ 34 (ข้อละ 0-3 คะแนน)

คะแนน	คำอธิบาย
0	ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงประเด็น
1	ตรงประเด็น แต่ใช้คำสั้นๆ ไม่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน
2	เขียนคำตอบตรงประเด็น และมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน
3	เขียนคำตอบที่มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ตรงประเด็น มีการแสดงความคิดเห็นและหลักฐานชัดเจน

6.3 การเขียนเชิงแก้ปัญหา ข้อ 35-36 (ข้อละ 0-3 คะแนน)

คะแนน	รายละเอียด
0	ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงประเด็น
1	เขียนเฉพาะคำตอบสั้นๆ ตรงประเด็น แต่ไม่มีเหตุผล/หลักฐานประกอบ
2	เขียนคำตอบที่แสดงถึงการคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย และพยายามอธิบายเหตุผลในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา
3	เขียนคำตอบที่แสดงถึงการคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย และอธิบายเหตุผลในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาย่างชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา

6.4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ข้อ 37-38 (ข้อละ 0-3 คะแนน)

คะแนน	รายละเอียด
0	ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงประเด็น
1	เขียนเฉพาะคำตอบสั้นๆ ตรงประเด็น ไม่มีการเรียงลำดับเนื้อหา
2	เขียนตรงประเด็น มีการแสดงความคิดเห็น อธิบายเหตุผลประกอบการตอบชัดเจน เรียงลำดับเนื้อหาได้ดี
3	เขียนตรงประเด็น มีการแสดงความคิดเห็น อธิบายเหตุผลประกอบการตอบชัดเจน เรียงลำดับเนื้อหาได้ดี มีมุมมองที่ต่างจากคนอื่น และใช้ภาษาถูกต้อง

เมื่อกรรมการตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว ให้นำคะแนนที่ได้ ไปกรอก(ระบาย)ลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน ในส่วน **สำหรับกรรมการ ข้อ 32 – 38** และรวบรวมกระดาษคำตอบใส่ซองส่งกรรมการกองกลาง

7. การส่งกระดาษคำตอบ ให้ส่งส่วนกลาง **ภายในวันที่ 23 กันยายน 2554** โดยส่งได้ 2 ช่องทาง

1) ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดุสิต กรุงเทพฯ 10300

หรือ 2) ส่งด้วยตนเอง ที่สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นล่าง อาคาร สพฐ. 4 ภายในบริเวณกระทรวงศึกษาธิการ

8. ส่วนกลางจะตรวจกระดาษคำตอบ วิเคราะห์ ประมวลผล และรายงานผล และส่งให้เขตพื้นที่การศึกษาทางระบบ EPCC

6. การจัดสอบ

6.1 การจัดสนามสอบ

การจัดสนามสอบของ สพป./สพม. (ทั้งกรณีใช้โรงเรียนเป็นสนามสอบ และนำนักเรียนหลายโรงเรียนมาสอบรวมที่ศูนย์สอบเดียวกัน)

ให้โรงเรียนจัดห้องสอบสำหรับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสม และจัดที่นั่งสอบไม่เกิน 35 ที่นั่งต่อหนึ่งห้องสอบ มีกรรมการคุมสอบห้องสอบละ 2 คน และให้มีกรรมการกองกลางเพื่อประสานการสอบ

6.2 การแต่งตั้งกรรมการกำกับการสอบ

ให้คณะกรรมการดำเนินงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งกรรมการกำกับการสอบของแต่ละสนามสอบ มีประธานสนามสอบ (อาจให้ผู้บริหารโรงเรียนนั้น ๆ เป็นประธาน) กรรมการกองกลาง เพื่อประสานการสอบ และกรรมการคุมสอบจากครูประจำการ 2 คน ต่อ 1 ห้องสอบ โดยให้สลับครูคุมสอบต่างโรงเรียนทั้ง 2 คน

การลงรหัสของผู้สอบ บนกระดาษคำตอบ รหัสของผู้สอบ เป็นข้อมูลที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง สามารถสืบค้นและย้อนกลับมาได้ ผู้สอบจะต้องกรอกรายละเอียดต่างๆ ในกระดาษคำตอบให้ครบ และถูกต้อง โดยระบายรหัสลงในวงกลมให้ตรงกับเลขรหัสตามคอลัมน์ที่กำหนด ดังนี้

รหัสโรงเรียน	จำนวน 10 หลัก	คอลัมน์ที่	1-10
ห้องสอบ	จำนวน 2 หลัก	คอลัมน์ที่	11-12
เลขที่	จำนวน 2 หลัก	คอลัมน์ที่	13-14
เลขที่บัตรประชาชน	จำนวน 13 หลัก	คอลัมน์ที่	15-27
เขตพื้นที่	จำนวน 1 หลัก	คอลัมน์ที่	28
เพศ	จำนวน 1 หลัก	คอลัมน์ที่	29

คำอธิบายรหัสต่างๆ ดังนี้

รหัสโรงเรียน มีจำนวน 10 หลัก ตั้งแต่คอลัมน์ที่ 1-10 ตามที่กำหนดอยู่ระบบ EPCC สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีรหัสให้แจ้งขอรหัสได้ทางข้อความส่วนตัวทางระบบ EPCC

ห้องสอบ มีจำนวน 2 หลัก ให้ใส่เลขที่ของห้องสอบ (01, 02, 03, ...)

เลขที่ มีจำนวน 2 หลัก ให้ใส่เลขที่นั่งสอบของนักเรียนในห้องสอบ (01, 02, 03,...)

เลขที่บัตรประชาชน มีจำนวน 13 หลัก

เขตพื้นที่ มีจำนวน 1 หลัก

สพป. = 1

สพม. = 2

เพศ มีจำนวน 1 หลัก กรอกรหัสตามเพศของผู้เข้าสอบ โดย

เพศชาย = 1

เพศหญิง = 2

ให้กรรมการกำกับการสอบอธิบายการกรอกรหัสรายการต่างๆ ที่หัวกระดาษคำตอบ และชี้แจงวิธีการตอบ ซึ่งการตอบให้ระบายหรือฝนลงในช่อง \bigcirc ที่ตรงกับข้อคำตอบที่นักเรียนเลือกให้เต็มช่อง \bigcirc ด้วยดินสอ 2 B ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ลบคำตอบเดิมให้สะอาด แล้วระบายคำตอบใหม่ ห้ามนักเรียนขีด เขียน หรือทำเครื่องหมายอื่นใดนอกเหนือจากการระบายรหัสและการตอบคำตอบ

3) แจกแบบทดสอบการอ่าน กิควิเคราะห์ และเขียน ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบไป ตอนที่ 2 แบบทดสอบอัตนัยเขียนตอบ และกรอกรายละเอียดข้อมูลส่วนตัวลงในแบบทดสอบให้เรียบร้อย ดังนี้

ชื่อ-นามสกุล.....	โรงเรียน.....
อำเภอ.....จังหวัด.....	รหัสโรงเรียน <input type="text"/>
ห้องสอบที่.....เลขที่	เลขประจำตัวประชาชน <input type="text"/>
ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบแบบเขียนตอบ จำนวน 7 ข้อ ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้	

4) ให้นักเรียนอ่านคำอธิบายวิธีทำข้อสอบตอนที่ 1 ปรนัยเลือกตอบ และตอนที่ 2 อัตนัยเขียนตอบ โดยให้นักเรียนอ่านจากคำชี้แจงในแบบทดสอบดังนี้

ตัวอย่างข้อสอบปรนัยเลือกตอบ ให้นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

0) กินมากเพราะขาดระเบียบวินัย สอดคล้องกับข้อใด

- 1) สมชายชอบกินอาหารนอกบ้าน
- 2) สมศักดิ์กินอาหารไม่ครบ 5 หมู่
- 3) คุณศุภิตกินอาหารมากทุกมื้อ
- 4) ชาติชายกินอาหารไม่เป็นเวลา

ตัวอย่างข้อสอบอัตนัยเขียนตอบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้

00) ถ้านึกถึงสี่เขียว นักเรียนคิดว่าสี่เขียวเป็นสัญลักษณ์ของอะไรบ้าง จงตอบให้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

เมื่อผู้เข้าสอบอ่านจนเข้าใจไม่มีข้อสงสัย จึงบอกให้ผู้เข้าสอบลงมือทำข้อสอบพร้อมกัน และเริ่มจับเวลาทันที

5) การเดือนเวลาของการสอบ ให้ผู้ดำเนินการสอบเดือนเวลา 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อเหลือเวลา 30 นาที โดยกล่าวว่า “เหลือเวลาประมาณ 30 นาที” ครั้งที่ 2 เมื่อเหลือ 5 นาที โดยกล่าวว่า “เหลือเวลาประมาณ 5 นาที”

6) เมื่อหมดเวลา สั่งให้ผู้เข้าสอบทุกคนหยุดทำข้อสอบ และเก็บข้อสอบ พร้อมกระดาษคำตอบ ดังนี้

- เรียงกระดาษคำตอบและแบบทดสอบตามเลขที่นั่งสอบนักเรียน เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและประมวลผล

- ตรวจสอบการกรอกรหัสและรายการต่างๆ การระบายคำตอบของนักเรียนให้ครบถ้วน สมบูรณ์และถูกต้องทุกคน

- เก็บกระดาษคำตอบใส่ซองบรรจุกระดาษคำตอบ ระวังอย่าให้กระดาษคำตอบ พับ ยับ ขาด และห้ามเขียนหรือเจาะรูโดยเด็ดขาด และเก็บแบบทดสอบบรรจุใส่ซองข้อสอบตามเดิม

- กรอกจำนวนนักเรียนหน้าซองบรรจุกระดาษคำตอบ และลงลายมือชื่อกรรมการดำเนินการสอบ นับจำนวนให้ครบ นำกระดาษคำตอบและแบบทดสอบส่งกองกลาง

“แบบทดสอบ ให้สนามสอบหรือโรงเรียนเก็บไว้ได้บางส่วน สำหรับใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ส่วนที่ไม่ใช้ให้คืนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการตามความเหมาะสม”